

Pitäisikö ilmastonmuutosta
käsitellä lääkiksissä enemmän?

Lääketieteen opiskelijat Kanadassa haluavat lisää opetusta ilmastonmuutoksen vaikutuksesta terveyteen. Aihe mietityttää myös suomalaisia kandeja.

TEKSTI JAANA AHLBLAD KUVA FOTOLIA

Viime kesän helleaalosta aiheutui Suomessa noin 380 ennen aikaista kuolemaa. Kanadassa Quebecin provinssissa hellekesä aiheutti lähes sadan ihmisen ennen aikaisen kuoleman.

Ilmaston ja ympäristön nopeat muutokset vaikuttavat terveyteen monin tavoin. Kanadalaiset lääketieteen opiskelijat pitävät aiheen käsittelyä riittämättömänä ja ovat laatimassa aloitetta, jossa he toivovat lisää opetusta ilmastonmuutoksesta.

Mitä paremmin ymmärrämme vaikutukset nyt, sitä paremmin voimme työsämme varautua, opiskelijajärjestö kiteyttää Canadian Medical Association Journal -lehden uutisessa.

Kanadan aloite on osa suurempaa liikehdintää. Esimerkiksi tiedejulkaisu Lancetin kokoama tutkimuslaitosten yhteistyöverkosto Lancet Countdown suositaa ilmastonmuutoksen integroimista kaikkiin lääketieteen ja terveystieteen koulutusohjelmiin.

Haasteena ovat täyteen pakatut opetusohjelmat. Opiskelijoiden mukaan paras ratkaisu olisi järjestää ilmastonmuutoksesta omat opintokokonaisuudet. Vähintään asiaa pitäisi käsitellä jokaisella kurssilla, joka liittyy teemaan jollain tavoin.

Medisiinariliitto myötäilee ajatusta

Suomessa opetusta voisi lisätä soveltuvin osin, toteaa Medisiinariliiton pu-

heenjohtaja **Fredrik Ahlström**. Järjestölle ei ole aiheesta omaa kannanottoa.

– Olemme mukana kansainvälisessä opiskelijajärjestössä IFMSA:ssa, joka on laatinut ilmastonmuutoksesta laajan kannanoton. Aihe puhuttaa medisiinareita monella tasolla. Eräiden tapahtumiemme teemoiksi näyttää valikoituvan juuri ilmastonmuutos.

Medisiinarit näkevät monta mahdollisuutta muutosten jarruttamiseksi.

– Terveysvalistus tuottaa myös ilmastovalistusta ja terveellisten elämäntapojen suosiminen edistää ilmastonkin asiaa. Lääkärikunnalla on harteillaan merkittävä vastuu yhteiskunnan terveydestä paikallisesti ja globaalisti, Ahlström muistuttaa.

Tiedekunnissa sivutaan

Tampereen yliopistossa lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunnassa ilmastonmuutosta opetetaan lähinnä Ennaltaehkäisy-jaksolla, jossa käsitellään luonnonkatastrofeja ja luonnonolosuhteista johtuvaa pakolaisuutta.

– Opiskelijamme ovat hyvin valveutuneita ilmastonmuutoksen suhteen, kertoo koulutusjohtaja **Juhani Jääskeläinen**.

Itä-Suomen yliopistossa kandeille pidetään ympäristöterveyden luento, jossa käsitellään helteen vaikutusta vanhuksen terveydentilaan ja lumettomien talvien vaikutusta mielialaan.

– Valinnaisina opintoina on ilmastonmuutos-opintojakso, mutta sivistynyt veikkaukseni on, että harva sen on käynyt. Koulutuksessa katse pitäisi suunnata enemmän tulevaisuuteen, ja ilmastonmuutoksen vaikutus terveyteen on juuri sellainen teema, pohtii lääketieteen koulutusohjelmasta vastaava professori **Jarmo Jääskeläinen**.

Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa ilmastonmuutosta sivutaan kansanterveystieteessä ja infektio-taudeissa. Vuoden 2020 syyskuksi yliopistoon suunnitellaan kaikille opiskelijoille tarkoitettua kestävän kehityksen kurssia.

– Edellistä lääketieteen opetussuunnitelman uudistusta suunniteltiin vuonna 2014, jolloin ilmastonmuutos ei ollut yleisessä keskustelussa samalla tavalla

kuin nyt. Maailma muuttuu niin nopeasti, että suunnitelmat saattavat toteutua saan olla jo hiukan vanhentuneita. Seuraavassa uudistuksessa ilmastonmuutos on näkyvämmän mukana, kertoo koulutusohjelman johtaja **Jussi Merenmies**.

Yhteisen kurssin äärelle?

Turussakin ilmastonmuutos koetaan merkitykselliseksi aiheeksi, mutta opetusohjelmassa se ei juurikaan näy.

– Olen havainnut, että opiskelijoiden keskuudessa asia koetaan hyvin tärkeäksi. Se aiheuttaa joillakin myös ahdistuneisuutta ja saattaa olla osatekijä depression lisääntymiseen. Näistä kummastakaan ei minulla ole tiedossa tutki-

”Opiskelijamme ovat hyvin valveutuneita ilmastonmuutoksen suhteen.”

Juhani Jääskeläinen

musdataa, koulutusdekaani **Seppo Soinila** sanoo.

Oulun yliopistossa sisätautien opetuksessa keskustellaan ilmastonmuutoksesta esimerkiksi länsimaisen ravitsemuksen muutostarpeiden kautta.

– Liharuogan vähentämisellä on merkitystä myös kansantauteihin, kuten sydäntauteihin ja divertikuliittiin. Opiskelijat myös syövät esimerkiksi paljon kasviksia, joiden he uskovat muuttavan tautikirjoa tulevaisuudessa, koulutusdekaani **Jyrki Mäkelä** kertoo.

Mäkelän mukaan ilmastonmuutostee- ma sopisi hyvin valinnaisiin opintoihin. Hänen mielestään kaikki viisi yliopistoa voisivat suunnitella yhteisen kurssin kaikille lääketieteen opiskelijoille. ●